

УДК 811.531'1:378:008](519.5):37.022(315)Конфуцій

ВПЛИВ КОНФУЦІАНСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ НА МОВУ І КУЛЬТУРУ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ (історичний аспект)

Ірина Збир

*Корейський університет іноземних мов Хангук,
факультет українознавства,
89 Wangsan-ri, Molyeon-myeon, Cheoin-gu,
Yongin-si, Gyeonggi-do, Republic of Korea 17035,
тел. +82-31-8020-5493
ел. пошта: ivtorak@gmail.com
<http://orsid.org/0000-0001-5852-2002>*

У статті розглянуто проблеми збереження та трансформації багатовікових культурних традицій китайської конфуціанської цивілізації в південнокорейському прозахідному суспільстві, яке останнім часом стрімко розвивається. Подано короткий екскурс в історію конфуціанства на Корейському півострові та його вплив на сучасну систему вищої освіти, мову і культуру Південної Кореї.

Ключові слова: освіта, конфуціанство, література, мова, традиції, історія.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ufl.2019.14.2717>

Культура Південної Кореї ґрунтується на унікальних багатовікових культурних традиціях і звичаях корейського народу. Під поняттям “корейська культура” мається на увазі комплекс чинників – психологічних (ментальність), лінгвістичних (мова), культурних (співвідношення традиційного і сучасного пріоритетів цінностей), етичних (нормативність), релігійних (принцип поведінки). Необхідність осмислення зв'язку, причин і наслідків трансформацій культурних змін національних держав ХХІ ст. в епоху глобалізації висуває проблему дослідження в історичній ретроспективі ряду важливих факторів системи освіти, що впливають на збереження, розвиток культури та її найбільш життєвої і необхідної частини – корейської мови [3 : 27–31].

Корейці – це велика етнічна група населення, яка розмовляє мовою, що належить до групи алтайських мов. Незважаючи на безліч діалектів, майже всі корейці в усному мовленні використовують літературну мову, що базується на сеульському діалекті. Деякі особливості має корейська мова жестів. Незалежно від віросповідання майже все корейське суспільство живе за вченням Конфуція, яке є не лише релігією, а й філософією, життєвим орієнтиром, настановою. Відповідно до конфуціанства за кожною людиною закріплено місце в суспільстві: працівник залежить від роботодавця, син – від батька, а домінуюче місце в суспільстві належить чоловікам. Ця структура до нашого часу не піддавалася суттєвим змінам. В основі конфуціанства також лежать повага до сім'ї, батьків, предків, друзів, людей, які перебувають при владі, а також пріоритети освіти, змін, гуманності, миру і правосуддя. Корейці впевнені, що найближчим часом їхня нація досягне процвітання [8 : 41–43].

Усе це відбилося в особливостях корейської мови, що дозволяє віднести її до так званої “ввічливої, високої” мови. У ній існують різні форми усного та письмового спілкування зі співрозмовником, що відрізняються використанням певних слів і виразів, в залежності від віку, ступеня спорідненості, походження, соціального статусу і т.д.

Процес спілкування з співрозмовником “ввічливою, високою мовою” – відображення конфуціанської культури корейців, дуже чутливих до нюансів в людських відносинах. Двоє людей, які зустрічаються вперше, спілкуються офіційною мовою, але вони переходять на менш формальну мову після того, як стають друзями. Молодь у звертанні до старших завжди використовує офіційну мову спілкування, тоді як старші стосовно молодших за них людей або тих, що знаходяться на нижчому щаблі суспільної або чиновницької влади, використовують неофіційну мову.

Одним з найголовніших давніх літературних джерел, що зафіксував конфуціанство як сформовану в Кореї систему, можна назвати *Самгуксагі* (삼국사기: “Історичні записки трьох держав”), пам’ятку, що належить придворному історіографу Кім Бусіку (1075-1151, 김부식) [16 : 73–75]. Кім Бусік в 1145 р. написав книгу правильних вчинків майбутніх поколінь, взявши за основу історичні відомості про три держави Корейського півострова. Згідно з “Історичними записками трьох держав”, в Когурьо (37 р до н.е. – 668), Пекче (18 р до н.е. – 660) і Сілла (57 р до н.е. – 935) вивчали китайська мова, ідеї і культура, які були більш розвиненими, ніж корейські традиції та культура того часу. Отже, поширення конфуціанських ідей, тісні дипломатичні контакти Когурьо і Пекче з Північними і Південними китайськими династіями та активна взаємодія Сілла з династією Тан сприяли використанню китайських систем й ідей в корейських державах, які в майбутньому мали значний вплив на загальну корейську культуру і суспільство [14 : 75–82].

З початком правління короля Сосуріма (소수림? – 371–384) в 372 р. н.е. в королівстві Когурьо було створено Національну конфуціанську академію з метою “культивування благородних людей, здатних зміцнити конституцію”. У цій установі вивчали китайську писемність та класичні твори, такі, як конфуціанські тексти, китайські історичні хроніки, і китайську літературу. Оскільки метою цієї академії, загалом, було навчання перспективних державних чиновників, його двері були відкриті тільки для нащадків аристократичного роду.

Пізніше найбільшу популярність набуває університет Сонгюнган, який до нині є святилищем конфуціанських традицій. Великою його цінністю є такі будівлі як *Тесончжон* (대성전) – храм на честь Конфуція і конфуціанських мудреців, *Тонму* (동무) і *Сому* (서무) – храми, що призначалися для духів тих мудреців, які не були в *Тесончжон*, *Мённюндан* (명륜당) – лекційний зал занять з конфуціанства, *Дончже* (동재) і *Сочже* (서재) – будівлі проживання студентів. *Тонму* знаходиться в східній, а *Сому* – в західній частині. Зараз храми не відкриваються, а пам’ятні дощечки померлих поміщені в *Тесончжон*, і жертвоприношення їхнім духам приносяться разом з іншими [9].

Заняття в університеті Сонгюнган проходили у вигляді лекцій з кожного конфуціанської канону окремо. Під час лекцій учитель розповідав про значення деяких ієрогліфів або давав тлумачення окремих підрозділів того чи іншого традиційного китайського твору. З метою перевірки своїх знань студенти повинні

були самі зачитати фрагмент трактату і розтлумачити його. Крім вивчення традиційних конфуціанських текстів, вони могли самостійно займатися за спеціальними збірниками різних тематик, написаних спеціальним чиновницьким стилем *іду*, що являло собою запис корейських виразів адаптованими китайськими ієрогліфами. Прикладом такого твору може слугувати *Тхегик Досоль* (태극 도설 “Книга з пояснювальними малюнками про первозданий хаос”), яка була навчальним посібником з етики, що ґрунтувалася на філософському вченні Чжусі, і створена після періоду Сон; *Чунхва Соль* (중화 설 “Книга про поміркованість”), *Капе* (가례 “Звичайні формальності в сім’ї”), в яких розглядалися внутрішні сторони моральності в процесі зміни традицій [6 ; 7].

У період Чосон освіта набула яскраво виражений елітарний характер, оскільки реальний доступ до неї мали лише обмежені соціальні верстви населення. До кінця XIX ст. влада країни навіть не робила спроб впровадження системи народної освіти. Освіта в Кореї була обмеженою з погляду завдань і змісту навчального процесу. Головна її мета полягала у підготовці державних чиновників як ревних служителів конфуціанської системи. Навчальний процес обмежувався вивченням традиційної конфуціанської літератури, канонів, етики та філософії Конфуція і його послідовників. Він був повністю позбавлений творчого начала і будувався виключно на догматичній основі. Аж до початку XX ст. в основі системи освіти Кореї лежала китайська писемність і конфуціанська методика навчання, викладання будувалося на основі китайської літератури і доповнювалося корейськими творами, написаними спеціальним стилем *іду*. У кінцевому підсумку все це призвело до формування специфічної корейської духовної культури, заснованої на двох максимально китайзованих началах – конфуціанського і національного [15 : 54–60].

Система державних іспитів *Кваго*, що склалася в Кореї багато століть тому і значною мірою збереглася навіть сьогодні, завжди детально описувалася в середньовічній корейській літературі. У ній можна умовно виділити п’ять основних тематичних аспектів: місце і роль іспитів в житті держави і народу; види іспитів; вік і соціальний стан претендентів; система проведення іспитів; подальший кар’єрний ріст учасників. Упродовж тривалого часу люди, що володіли знаннями конфуціанських канонів і успішно пройшли конкурсний екзаменаційний відбір, могли піднятися вгору соціальною драбиною, поліпшити свій добробут і відкрити доступ до багатств і привілеїв. Сам іспит був серйозним випробуванням, вимагав тривалої і старанної підготовки протягом декількох років. Система *Кваго* зародилася в Кореї в епоху Сілла (VII–X ст.), а саме в 788 році. Завдяки цьому іспиту система набору чиновників стала основним шляхом комплектування кадрів державних установ [1 : 89–102].

Під час правління короля Вонсона, в 788 році був проведений перший державний іспит, який мав назву *Докса-самдо* (독서 삼도: “Три градації читання”). Тоді це був лише іспит на знання літературних творів та історії країни, запроваджений з метою відбору державних службовців шляхом тестування з трьох рівнів володіння мовою при читанні китайських класичних творів. Головна мета такої системи освіти полягала в посиленні королівської влади шляхом залучення до державної служби освічених людей, а призначення на посаду здійснювалося не за приналежність до вищого стану, а відповідно до знань і талантів. Така ситуація не влаштовувала представників аристократії, і поступово систему було знищено.

Незважаючи на те, що іспит проводився за зразком китайської екзаменаційної системи періоду Тан, він мав величезне значення для першого державного іспиту, який став зразком державного іспиту королівств Корьо (918–1392 рр.) і Чосон (1392–1910 рр.) [17].

У період королівства Корьо, національні та місцеві освітні системи були тісно пов'язані з іспитами на державну службу, щоб розумно вибирати урядовців. Екзаменаційна система, створена в 985 році під час правління короля Кванджона, складалася з трьох основних типів іспитів. Перший тип – *Чесульоп* (체술업 “Дослідження китайської літературної композиції”) – стосувався китайської літератури, другий тип – *Мьонгьоноп* (명경업 “Дослідження китайських класичних творів”) – був пов'язаний з конфуціанськими канонічними працями, останній тип іспитів називався *Чаноп* (잡업 “Різні іспити”) і складався з таких екзаменів, як право, бухгалтерський облік, каліграфія, медицина, ворожіння і геомантия. Перший і другий типи проводилися з метою відбору в урядові чиновники. Перший і другий типи іспиту *Янтеоп* (양태업 “Дві великі роботи”) мали особливе значення і призначалися для отримання професії, тоді як третій тип іспиту проводився, щоб вибрати різних фахівців для роботи в різних державних установах. В епоху Корьо (X–XIV ст.) система державних іспитів була вже запозичена з Китаю, де конфуціанська традиція надавала їй величезне значення. Згідно з історичним літописом королівства Корьо, система державних іспитів офіційно була затверджена в Кореї в 958 р., вже через 40 років після сходження на престол нової династії, на 9 році правління короля Кванджона [19 : 38–41].

Королівство Чосон створило суворе авторитарне бюрократичне суспільство через офіційні конфуціанські інститути та Національну громадянську систему іспитів – *Кваго* (과거), яка є прототипом екзаменаційної системи, що склалася ще в період Трьох Держав у епоху Сілла, а потім і в Корьо. Екзаменаційна система складалася з трьох категорій: іспит на знання китайської літератури *Мунгва* (문과), військовий іспит *Мугва* (무과) та інші іспити *Чангва* (잡과), які склалися з екзаменів різних напрямків, таких, як медицина, географія, астрономія, переклад китайських, японських, чжурчженських / маньчжурських текстів. У порівнянні з екзаменаційною системою в період Корьо ця система була більш закритою і слугувала лише підставою в одержанні певного рангу. Загалом до здачі іспиту допускали всіх, кого відносили до середнього класу *Чунмін* (중인), однак насправді тільки люди, які належали до аристократії, могли дозволити собі дорогу освіту, що сприяло успішній здачі іспиту. До складання іспиту не допускалися раби, люди нижчого класу (наприклад, ті, хто займався непристойними професіями), діти жінок, які вдруге вийшли заміж, наложниці, колишні чиновники, звільнені зі служби через корупцію. Іспит мав величезне значення не тільки для конкретної людини, але і всієї сім'ї. Наприклад, якщо в аристократичній родині протягом чотирьох років ніхто не ішов (вступав) на чиновницьку службу, сім'я втрачала свій статус [20 : 33].

Іспити проводилися регулярно раз на три роки і називалися *Сікньонсі* (식년사). Згодом *Сікньонсі* втратив свою важливість, тому велика кількість кандидатів, які успішно склали іспит, збільшувалася тільки в спеціальні дні. А саме іспит *Альсонсі* (알성사) проводився під час відвідування королем храму Конфуція, який знаходився на території Національної академії Сонгюнган. Додатковий іспит *Чжингвансі*

(증광사) проводився під час національних свят. Особливі іспити *Бьольсі* (별시) відбувалися у спеціально встановлених днях. Проте спеціальні екзамени були призначені для здачі літературного і військового іспитів. Однак у період династії Чосон особливою популярністю користувалися нелегальні іспити, яких було 581, тоді як іспит *Сікньонсі* офіційно проводився тільки 163 рази [2 : 63–99].

Іспит на знання китайської літератури проводився в кілька етапів. Початковий або відбірковий *Чосі* (초시) – відбувався у провінціях. Другий *Хвесі* (회시) – проходив у столиці серед відібраних кандидатів першого етапу. Для третього *Чонсі* (전시) відбирали 33 кандидати. Цей етап проводився в палаці в присутності короля. Після здачі іспиту король присвоював ранг тим кандидатам, які успішно склали іспити. Якщо у кандидата вже був такий ранг, його підвищували до четвертого. Кандидатам з другим і третім показниками по балах присвоювався сьомий ранг. Іншим ранг не надавали, але якщо посада звільнялася, вони могли її зайняти. Особливі іспити мали тільки два етапи, а їх кандидатам не присвоювалося ніякого рангу. Кожен етап іспиту відбирав кандидатів, які успішно склали іспит, для певного рангу. Наприклад, кандидату, який набрав найбільшу кількість балів в літературному іспиті, присвоювали шостий ранг.

Іспит з літератури поділявся на два рівні: нижчий і вищий. Під час складання іспиту нижчого рівня одна частина кандидатів здавала іспит для вступу на службу в *Санвон* (상원 Сенат), інша частина здавала іспит з метою отримання звання *Чінса* (진사: магістр наук). Після здачі нижчого рівня кандидати могли перейти до складання іспиту вищого рівня. Згодом іспит нижчого рівня використовувався як вступний іспит в *Кукчагам*. Під час іспиту нижчого рівня кандидат повинен був написати імена та посади чотирьох прадідів. За допомогою іспиту кандидатів перевіряли на знання різних китайських творів поезії та прози, включаючи поезію Ши, прозу, рими Фу, документальну прозу Бяо, а також на знання *Сашу* (사서: “Чотирикнижжя”), що містило такі трактати, як *Дасюе* (대학: “Велике вчення”), *Чжунон* (중용: “Центр істини та її буття”), *Луньюй* (논어: “Міркування і бесіди”), *Менцзи* (맹자: “Записи бесід філософа Менцзи з сучасниками”) і п’ять класичних творів (오경), а саме *Шицзин* (시경: « Книга пісень і гімнів »), *Шуцзин* (서경: « Книга історії »), *Іцзин* (주역: “Книга змін”), *Лицзи* (예기: “Записки про обряди”), *Чуньцю* (춘추: “Весни і осені”) [13].

Іспит з літератури вищого рівня проводився раз на три роки. До складання іспиту допускалося 240 кандидатів. Більшість кандидатів посилала академія *Сонгюнгван* – 50 осіб, зі столиці прямувало 40 осіб, кількість кандидатів з провінцій відрізнялася. Наприклад, з провінції Хванхе і Йонган відправляли лише 10 кандидатів, в той час як з провінції Кьонсан – 30. Вищий іспит поділявся на дві категорії: для тих, хто вже мав ранг, і тих, хто тільки здав екзамен перший раз, і проходив у три етапи. На першому етапі кандидати мали показати своє розуміння конфуціанських канонів, на другому етапі кандидати показували своє вміння складати твори різних літературних жанрів, на третьому етапі, щоб показати свою політичну здібність, кандидати повинні були написати твір, в якому пропонували свої варіанти рішення щодо покращення державних справ.

Іспит на військову службу *Муґва* (무과) також складався з декількох етапів. На першому етапі відбиралося 190 кандидатів, 28 з них допускалися до проходження

другого етапу. 70 кандидатів, що допускалися до іспиту на військову службу, відправлялися зі столиці, решта з провінцій. Відбір на військову службу проводився на основі змішаного іспиту, який містив як військові, так і критерії оцінювання знань з літератури [4].

Іспити *Чангва* були поділені на чотири напрямки: переклад, медицина, природничі науки (астрологія, географія і т.д.) та виробництво. Вони проходили під контролем державного органу, що відповідав за певний напрям та був тісно пов'язаний з королівською технічною академією *Сахак*, яка, звісно, мала тісні зв'язки з тими ж державними органами. Стосовно перекладу іспит проводився з чотирьох мов, яким у період *Чосон* приділялася особлива увага: китайська, монгольська, мови чурчженів / маньчжурів і японська. Він проводився під контролем Управління перекладачів, що відбирало перекладачів для роботи у столиці або великих прикордонних та портових містах. У першому етапі відбирали 45 успішних кандидатів, які говорили китайською мовою, і по чотири з інших мов, в другому етапі – 13 успішних кандидатів з китайської мови і по два кандидата з інших мов. На медичному іспиті спочатку відбирали 18 фіналістів, а у підсумку другого етапу кількість відібраних кандидатів скорочувалася до дев'яти людей. Кандидатів, які успішно склали іспит, Медичне бюро розподіляло на роботу не тільки на різні провінційні місця, а й у королівський палац [21].

Спочатку тим, хто успішно склав іспити *Чангва*, видавали малиновий сертифікат. Сертифікат такого ж кольору – кандидатам, які пройшли іспит з літератури. Однак під тиском аристократії в кінцевому підсумку колір сертифіката змінили на білий, що позначало низький рівень досягнень і давало право особі, що володіла ним, на посаду рангом нижче. Тих, хто успішно склав іспит *Чангва*, почали називати *Чунін* (중인 “Людина середнього класу”). Можна стверджувати, що іспит *Чангва* служив для створення і обмеження середнього класу і класу спадкових технічних працівників, тому аристократи його ігнорували.

У результаті тривалої історії використання китайської писемності і наявності тісних культурних, релігійних і торгових зв'язків між Кореєю та Китаєм більш ніж половина сучасного корейського словника складається з китайсько-корейських слів, вимова яких запозичена безпосередньо з китайської мови. Хоча корейська та китайська мови мають абсолютно різну граматичну структуру, понад 50 відсотків усього сучасного корейського словникового складу – це запозичення з китайської мови, що є відображенням більш ніж 2000-літнього панування китайської культури. На письмі в корейській мові можна використовувати комбінацію з китайських ієрогліфів і питомих корейських слів, або тільки корейські слова [11 : 24–76].

Проблема тривалого використання китайських ієрогліфів в Південній Кореї була об'єктом критики різних націонал-лінгвістів і деяких педагогів, але знаходила захист серед консерваторів, які вважали, що втрата знання ієрогліфів позбавить молоде покоління важливої частини культурної спадщини, тому аж до початку 1980-х років школярі вивчали китайські ієрогліфи (це мінімум 1000 знаків, так звані *Чончамун*), оскільки їх продовжували використовувати в газетах і наукових статтях. Хоч ієрогліфи були вилучені з шкільних навчальних програм, в більшості шкіл вивчення *Ханча* тривало далі.

У багатьох випадках питома корейське слово і китайське слово-запозичення

можуть означати одне і те ж. Однак ця ситуація має одну позитивну сторону: корейці вибирають той чи інший варіант слова для досягнення належного реєстру в мовленні або на письмі. Цим відтіняються тонкі смислові значення відповідно до встановлених національними традиціями і звичаями спілкування. Останнім часом все частіше використовується латинський алфавіт, і слова, запозичені з європейських мов, переважно з англійської мови [10].

У наш час конфуціанська освіта зберігається тільки в межах університету *Сонгюнгван*, давні Савони представлені у вигляді культурних пам'яток минулих років, відвідавши які, жителі і туристи Південної Кореї можуть з легкістю відчути на собі повсякденне життя конфуціанської епохи Трьох Держав і Чосон. На відміну від інших університетів країни, в *Сонгюнгвані* діє єдиний Факультет дослідження конфуціанства і східної філософії. Його мета – відродження теорії культивування особистого життя і регулювання відносин у сім'ї. У ньому планується відродження інтересу до східної культури і філософії, навчання фахівців, які допоможуть з модернізацією традиційної культури. Факультет заснований на 1700-літніх традиціях і методиках навчання, які були вироблені за часів *Техак* в Когурьо, *Кукчакам* в Корьо і *Сонгюнгван* в Чосон. У ньому об'єднані три напрямки, а саме: конфуціанська філософія, корейська і китайська філософії. Крім читання основних класичних конфуціанських книг, в університеті вивчаються й інші філософські теорії – даосизм, буддизм і західна філософія [18].

З метою залучення інтересу до конфуціанства факультет пропонує різні стипендіальні програми підтримки студентів, які тут навчаються, а також впроваджуються різні програми, щоб студенти могли зосередитися на вивченні конфуціанських класичних творів. Першокурсники мають можливість навчатися не тільки корейською мовою, а й англійською та китайською з носіями цих мов. Крім того, студентам надається можливість мовної практики під час канікул. Адміністрація також має намір відправляти студентів третього курсу за кордон для проведення досліджень на термін від шести місяців до одного року, заохочувати випускників навчатися за кордоном. Проте, не дивлячись на вивчення конфуціанських класичних текстів, мета освіти відрізняється, оскільки навчання на Факультеті дослідження конфуціанства і східної філософії не має на меті підготовку до державної служби, як це було раніше [5].

В інших вищих навчальних закладах конфуціанська освіта майже відсутня. Показовою є навчальна програма університету Кукмін, що представляє заклад нового типу і не належить до традиційної конфуціанської системи освіти, оскільки він був створений після Корейської війни та розділення країни. Серед кафедр цього університету є кафедра загальної освіти, на якій викладаються такі дисципліни, як корейська мова, англійська мова, корейська мова та корейська культура, корейська чайна церемонія, культурна антропологія, введення в стародавнє мистецтво і т.д., та відсутні курси, пов'язані з вивченням конфуціанських норм. Ця кафедра користується популярністю, загалом серед іноземців, які приїжджають за програмами обміну, хоча ряд предметів вивчають і корейські студенти [12 : 51].

Отже, традиційно система освіти Південної Кореї на державному рівні була націлена на відбір і різнобічну підготовку еліти суспільства всіх рівнів, зберігаючи і розвиваючи у такий спосіб національну культуру і мову.

Корейська мова як засіб та інструмент корейської культури й історії – одна з найдавніших мов світу. Незважаючи на багатівіковий китайський культурний вплив, японську військову окупацію і американську присутність після закінчення Другої світової війни, вона зберегла свою самобутність і оригінальність, що відображають національний характер, давні традиції і внутрішній світ корейського народу. Водночас Республіка Корея в епоху глобальних соціальних змін все більше відчуває на собі вплив країн Заходу, тоді як ступінь впливу конфуціанської системи освіти на мову і культуру Південної Кореї слабшає. На базі традиційної корейської культури сьогодні починає створюватися інший тип культури, що формує ліберальну людину з іншою формою мовного вираження – з англійською мовою. Простір нової культури Кореї завдяки міжкультурній та міжмовній взаємодії розширює свої кордони і характеризується специфічним мисленням (динамічним, мобільним, компромісним), мовою комунікації (мова розширеного культурного простору), що зумовлено західно-орієнтованими духовними цінностями.

Список використаної літератури

1. *Бажанов Е. П., Бажанова Н. Е.* Корейские зарисовки. – Москва : Восток–Запад, 2010. 448 с.
2. *Буланже П., Карягин К.* Конфуций. Философия жизни. – Москва : Просвещение, 2016. 304 с.
3. *Елизарова Г. В.* Культура и обучение иностранным языкам. – Санкт-Петербург : КАРО, 2005. 352 с.
4. *Ким Г. Н.* История религий в Корее. Конфуцианство. URL: http://world.lib.ru/k/kim_o_i/frtg1rtf.shtml. (дата звернення 25.01.2019)
5. *Ким Джан Тхе.* Хьонде Ханкуги Югьомунхва [Конфуціанська культура сучасної Кореї]. – Сеул, 1999.
6. *Кім Син Хе.* Югьои Пуріриль Чхаджасо [У пошуках джерела конфуціанства]. – Сеул, 2001.
7. *Кім Тхе Гіль.* Югьоджок Джонтхонгва Хьондэ Ханкуг [Конфуціанська традиція і сучасна Корея]. – Сеул, 2001.
8. *Кирьянов О.* Наблюдая за корейцами. Страна утренней свежести. 2010. 352 с.
9. Конфуцианство в Корее. URL: <http://koreamuseum.ru/kunci.html>. (дата звернення 25.01.2019)
10. *Ли Иксон, Ли Санок, Чхэ Ван.* Корейский язык : история и современное состояние / пер. с корейского В. Д. Аткина, ред. В. И. Зимин и И. М. Логинова. – Москва : Первое марта, 2005. 483 с.
11. *Лим Су.* Золотые слова корейского народа. – Санкт-Петербург : Издательский дом Санкт-Петербургского государственного университета 2003. 360 с.
12. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / под ред. Е. С. Полат. Москва : Академия, 2001. 224 с.
13. Особенности образования и все преимущества обучения в Южной Корее. URL : <http://emigrant.guru/kak/osobennostiobrazovaniya-i-vse-preimushhestva-obucheniya.html> (дата звернення 25.01.2019).

14. *Переломов Л. С.* Конфуций: жизнь, учение, судьба. – Москва : Наука, 1993. – С. 75–82. 410 с.
15. *Переломов Л. С.* Конфуций: “Лунь Юй” / пер. с кит. Переломов Л. С. – Москва : Восточная литература, 2001. 588 с.
16. *Симбирцева Т. М.* Корея на перекрестке эпох. Москва : Муравей-Гайд, 2000. 256 с.
17. Система образования в Корее. URL : http://stemasia.mpgu.org/wp-content/uploads/2015/06/Korea_Intro.pdf. (дата звернення 25.01.2019)
18. *Тхе Ман.* Югьомунхвава Донасіаи Міре [Конфуціанство і майбутнє південно-східної Азії]. – Сеул, 2002.
19. *Фань Цзы Лю.* Каноны Конфуция. – Москва : Феникс, 2013. 576 с.
20. *Хун Цзоу.* Влияние конфуцианской идеи ритуала “ЛИ” на идеологию и культуру народов Кореи и Японии. // Вестник ЧитГУ. 2011. № 10 (77). С. 32–61.
21. *Ча Йон Джун.* Чжонгтомунхваи Ихе [Розуміння релігійної культури]. – Сеул, 2002.

References

1. *Bazhanov E. P., Bazhanova N. E.* Koreyskiye zarisovki. Moskva : Vostok–Zapad. 2010. 448 s.
2. *Bulanzhe P., Karyagin K.* Konfutsiy. Filosofiya zhizni. Moskva : Prosveshcheniye. 2016. 304 s.
3. *Elizarova G. V.* Kultura i obucheniye inostrannym yazykam. Sankt-Peterburg : KARO. 2005. 352 s.
4. *Kim G. N.* Istoriya religiy v Koreye. Konfutsianstvo. URL: http://world.lib.ru/k/kim_o_i/frtg1rtf.shtml. (data zvernennia 25.01.2019)
5. *Kym Dzhan Tkhe.* Khonde Khankuhy Yuhomunkhva [Konfutsianska kultura suchasnoi Korei]. Seul, 1999.
6. *Kim Syn Khe.* Yuhoy Puriryl Chkhadzhaso [U poshukakh dzherela konfutsianstva]. Seul, 2001.
7. *Kim Tkhe Hil.* Yuhodzhok Dzhontkhonhva Khondэ Khankug [Konfutsianska tradytsiia i suchasna Koreia]. Seul, 2001.
8. *Kirianov O.* Nablyudaya za koreytsami. Strana utrenney svezhesti. 2010. 352 s.
9. Konfutsianstvo v Koreye. URL: <http://koreamuseum.ru/kunci.html>. (data zvernennia 25.01.2019)
10. *Li Iksop. Li Sanok. Chkhe Van.* Koreyskiy yazyk : istoriya i sovremennoye sostoyaniye / per. s koreyskogo V. D. Atnkina. red. V.I. Zimin i I.M. Loginova. Moskva : Pervoye marta. 2005. 483 s.
11. *Lim Su.* Zolotyye slova koreyskogo naroda. Sankt-Peterburg : Izdatelskiy dom Sankt-Peterburgskogo gosudarstvennogo universiteta 2003. 360 s.
12. Novyye pedagogicheskiye i informatsionnyye tekhnologii v sisteme obrazovaniya : ucheb. posobiye dlya stud. ped. vuzov i sistemy povysh. kvalif. ped. kadrov / pod red. E. S. Polat. Moskva : Akademiya. 2001. 224 s.
13. Osobennosti obrazovaniya i vse preimushchestva obucheniya v Yuzhnoy Koreye. URL : <http://emigrant.guru/kak/osobennostiobrazovaniya-i-vse-preimushchestva-obucheniya.html>. (data zvernennia 25.01.2019)
14. *Perelomov L. S.* Konfutsiy: zhizn. ucheniye. sudba. Moskva : Nauka. 1993. –

C. 75–82. 410 s.

15. *Perelomov L. S. Konfutsiy: "Lun Yuy"* / per. s kit. Perelomov L. S. Moskva : Vostochnaya literatura. 2001. 588 s.

16. *Simbirtseva T. M. Koreya na perekrestke epokh.* Moskva : Muravey–Gayd. 2000. 256 s.

17. Sistema obrazovaniya v Koreye. URL : http://stemasia.mpgu.org/wp-content/uploads/2015/06/Korea_Intro.pdf. (data zvernennia 25.01.2019)

18. *Tkhe Man.* Yuhomunvkhava Donasiay Mire [Konfutsianstvo i maibutnie pivdenno-skhidnoi Azii]. Seul, 2002.

19. *Fan Tszy Lyu.* Kanony Konfutsiya. Moskva : Feniks. 2013. 576 s.

20. *Khun Tszou.* Vliyaniye konfutsianskoy idei rituala "LI" na ideologiyu i kulturu narodov Korei i Yaponii. Vestnik ChitGU. 2011. № 10 (77). С. 32–61.

22. *Chkha Yon Dzhun.* Chzhonhtomunkhvay Ikhe [Rozuminnia relihiinoi kultury]. Seul, 2002.

*Стаття надійшла до редакції 10.04.2019
прийнята до друку 22.04.2019*

THE CONFUCIAN EDUCATION SYSTEM INFLUENCE ON THE LANGUAGE AND CULTURE OF SOUTH KOREA (Historical Aspect)

Iryna Zbyr

*Hankuk University of Foreign Studies,
Department of Ukrainian Studies,
89 Wangsan-ri, Mohyeon-myeon, Cheoin-gu,
Yongin-si, Gyeonggi-do, Republic of Korea 17035,
tel. +82-31-8020-5493
email: ivtorak@gmail.com
<http://orsid.org/0000-0001-5852-2002>*

The article regards the problem of preserving and transforming the centuries-old cultural traditions of the Chinese-Confucian civilization in the rapidly westernizing South Korean society. The influence of Confucianism in the modern system of higher education on the language and culture of South Korea is considered.

The culture of South Korea is based on the unique centuries-old cultural traditions and customs of the Korean people. The term "Korean culture" refers to a set of factors – psychological (mentality), linguistic (language), cultural (the ratio of traditional and contemporary values of values), ethical (normative), religious (the principle of behavior). Regardless of religion, almost all Korean society lives on the teachings of Confucius, which is not only a religion, but also a philosophy, a vital reference, a guideline. According to Confucianism, every person has a place in society: the worker depends on the employer, the son is from his father, and the dominant place in society belongs to men. This structure to this day has not been subjected to significant changes.

All this was reflected in the features of the Korean language, which allows it to be attributed to the so-called "polite, high" language. There are various forms of oral and written communication with the interlocutor, which differ in the use of certain words and

expressions, depending on age, degree of affinity, origin, social status, etc.

As a result of the long history of the use of Chinese writing and the close cultural, religious and trade ties between Korea and China, more than half of the modern Korean vocabulary consists of Sino-Korean words, the pronunciation of which is borrowed directly from the Chinese language. Although Korean and Chinese have a completely different grammar structure, more than 50 percent of the modern Korean vocabulary is borrowed from the Chinese language, reflecting more than 2000 years of Chinese culture.

Consequently, the South Korean system of education at the state level was traditionally aimed at the selection and versatile preparation of the elite of society at all levels, thus preserving and developing the national culture and language.

On the basis of traditional Korean culture, another type of culture begins to form today, forming a liberal man with a different form of linguistic expression – in English. Due to intercultural and interlanguage interaction, Korea's new cultural space is expanding its borders and is characterized by specific thinking (dynamic, mobile, compromise), language of communication (language of expanded cultural space), which was fitted with Western-oriented spiritual values.

Key words: education, Confucianism, literature, language, traditions, history.